

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 31.01.1989, sp. zn. 11 Co 232/88, ECLI:CZ:NS:1989:11.CO.232.1988.1

Číslo: 33/1990

Právní věta: Došlo-li k zániku nároku na částečný invalidní důchod před 1.10.1988 (před účinností zákona č. 100/1988 Sb.) pro nesplnění podmínky podstatného poklesu výdělku podle předpisů o sociálním zabezpečení platných před tímto dnem, nelze v řízení o přezkoumání rozhodnutí orgánu důchodového zabezpečení, jímž byla dávka odňata podle ustanovení § 62 odst. 1, věta druhá, dříve platného zákona č. 121/1975 Sb., posuzovat, zda podle nové právní úpravy (§ 17 zákona č. 100/1988 Sb. a § 19 odst. 1 a 5 vyhlášky č. 149/1988 Sb.) splňuje občan podmínku podstatného poklesu výdělku. Může tu však jít o nově vzniklý nárok, který by ovšem bylo možné uplatnit jen novou žádostí.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 31.01.1989

Spisová značka: 11 Co 232/88

Číslo rozhodnutí: 33

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod, Přezkum správních rozhodnutí, Sociální zabezpečení

Předpisy: 121/1975 Sb. § 62
zrušen zákonem č. 100/1988 Sb. 100/1988 Sb. § 17 149/1988 Sb. § 19

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 33

Došlo-li k zániku nároku na částečný invalidní důchod před 1. 10. 1988 (před účinností zákona č. 100/1988 Sb.) pro nesplnění podmínky podstatného poklesu výdělku podle předpisů o sociálním zabezpečení platných před tímto dnem, nelze v řízení o přezkoumání rozhodnutí orgánu důchodového zabezpečení, jímž byla dávka odňata podle ustanovení § 62 odst. 1, věta druhá, dříve platného zákona č. 121/1975 Sb., posuzovat, zda podle nové právní úpravy (§ 17 zákona č. 100/1988 Sb. a § 19 odst. 1 a 5 vyhlášky č. 149/1988 Sb.) splňuje občan podmínku podstatného poklesu výdělku.

Může tu však jít o nově vzniklý nárok, který by ovšem bylo možné uplatnit jen novou žádostí.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky z 31. 1. 1989, [11 Co 232/88](#))

Rozhodnutím bývalého Úřadu důchodového zabezpečení v Praze z 30. 5. 1988 byl odňat navrhovateli od 23. 10. 1988 částečný invalidní důchod s odůvodněním, že podle posudku příslušné posudkové komise sociálního zabezpečení z 12. 4. 1988 již není navrhovatel ani částečně invalidní a jeho nárok na uvedenou dávku proto zanikl.

V opravném prostředku navrhovatel namítal, že jeho zdravotní stav a pracovní schopnost nebyly posouzeny správně, a dovozoval, že dále splňuje podmínky nároku na částečný invalidní důchod, protože jeho zdravotní stav je dlouhodobě nepříznivý, nedošlo ani ke zlepšení uvedeného stavu a jeho neschopnost vykonávat dosavadní zaměstnání kvalifikovaného zedníka či jiné stejně kvalifikované zaměstnání dále trvá. Trpí závažným cévním onemocněním, po chůzi trvajícím necelých 200 kroků pociťuje pronikavé bolesti v levé končetině a může proto vykonávat jen své současné zaměstnání při čištění odpadních vod, při čemž může střídavě stát a sedět. Přitom pokles jeho výdělku se stále pohybuje v rozmezí 700,- až 900,- Kčs měsíčně.

Soud prvního stupně opravnému prostředku nevyhověl a přezkoumávané rozhodnutí potvrdil, vycházející z výpovědi navrhovatele (slyšeného jako účastníka řízení), ze zprávy navrhovatelova dřívějšího zaměstnavatele STS v S. z 27. 9. 1988 o výdělcích, jichž by navrhovatel docíloval v zaměstnání zedníka v uvedené organizaci v současné době, a zejména z obsahu posudkové komise sociálního zabezpečení příslušného KNV z 26. 9. 1988, podle něhož je navrhovatel při dále zjišťovaném dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu neschopen vykonávat své dosavadní zaměstnání zedníka, může však dále vykonávat své současné zaměstnání při obsluze čištění odpadních vod, a to v nezkráceném pracovním úvazku a bez podstatného poklesu výdělku, právě tak jako zaměstnání při obsluze strojního zařízení a při výkonu montážních prací vsedě. V souladu s posudkovým závěrem uvedené komise proto soud prvního stupně uzavřel, že navrhovatelova částečná invalidita pro zjevné neplnění podmínky podstatného poklesu výdělku zanikla.

V podaném odvolání navrhovatel opakoval námitky obsažené v opravném prostředku a zpochybňoval správnost závěrů soudu prvního stupně o zániku jeho částečné invalidity, protože u něho nedošlo k podstatnému poklesu výdělku. Dovoľával se toho, že za uplynulých 10 let se podstatně zvýšila průměrná mzda i v profesi zedníka, kterou před vznikem částečné invalidity vykonával. Přitom uváděl, že výše výdělku, jehož docílil ve svém současné zaměstnání, je ovlivněna prací v nočních směnách i ve dnech pracovního klidu.

Nejvyšší soud České republiky potvrdil svým usnesením uvedené rozhodnutí soudu prvního stupně.

Z odůvodnění:

Soud prvního stupně zjistil skutečný stav věci v potřebném rozsahu a vyvodil z něho správné skutkové i právní závěry.

Nejsou pochybnosti o správnosti posudku posudkové komise sociálního zabezpečení, poněvadž správnost závěrů uvedené komise byl dalším dokazováním podepřena. Tato komise je orgánem povolaným ze zákona (§ 13 písm. a/ zákona č. 114/1988 Sb. /1/) nejen k celkovému posouzení navrhovatelova zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti, nýbrž i k zaujetí posudkového závěru o invaliditě (částečné invaliditě), jejím dalším trváním či zániku.

V otázce posouzení zdravotního stavu je třeba předně zdůraznit, že v navrhovatelově zdravotním stavu nedošlo ke změnám; jde o stav dále dlouhodobě nepříznivý a navrhovatelova neschopnost vykonávat dosavadní zaměstnání trvá. V uvedeném směru ostatně ani navrhovatel nic nenamítal. Zánik částečné invalidity tu ovšem působí skutečnost, že navrhovatel z hlediska dalšího možného trvání nároku na částečný invalidní důchod zcela zjevně nespĺňuje podmínku podstatného poklesu výdělku, a to v zaměstnání, jež jeho zdravotnímu stavu a dochované pracovní schopnosti odpovídá a

vyhovuje; uvedenou podmínku pak neplní ani při výkonu svého současného zaměstnání ve zkrácené pracovní době, ač podle posudkových závěrů uvedené komise může takové zaměstnání vykonávat v obvyklém rozsahu.

Navrhovatel byl poživatelé částečného invalidního důchodu od roku 1980 a před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vykonával zaměstnání zedníka. Průměrný měsíční výdělek navrhovatele, zjišťovaný podle ustanovení § 14 odst. 2 zák. č. 121/1975 Sb., činil částku 3218,- Kčs. Se zřetelem k délce pobírání částečného invalidního důchodu (po dobu delší 5 roků) bylo možné při posouzení podmínky podstatného poklesu výdělku vycházet z výdělků, jichž by v současné době ve svém dosavadním zaměstnání dociloval (§ 20 odst. 1 vyhlášky č. 128/1975 Sb.), pokud by to bylo pro něho příznivější. Takové porovnání ovšem navrhovateli neprospívá, jestliže průměrné výdělky v uvedeném zaměstnání u STS v Š. činí částku nižší (2896,- Kčs měsíčně).

Nelze také navrhovateli přisvědčiti, dovolává-li se opětovně toho, že v letech 1960 až 1967 vykonával zaměstnání zedníka v dolech v J., v němž by dociloval výsledků vyšších (3658,- Kčs měsíčně), a to již z toho důvodu, že uvedené zaměstnání nevykonával v době před vznikem nároku na dávku. Nicméně ani za tohoto předpokladu by při využití nezkrácené pracovní doby v současném zaměstnání podmínku podstatného poklesu výdělku nesplňoval.

Výsledky soudem prvního stupně provedeného dokazování tedy svědčí pro správnost posudkového závěru uvedené komise o zániku navrhovatelovy částečné invalidity pro nesplnění podmínky podstatného poklesu výdělku i pro správnost rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení o odnětí částečného invalidního důchodu pro zánik uvedeného nároku.

Pro úplnost je třeba dodat, že při nezměněném skutkovém základu věci nelze při úvaze o dalším možném trvání částečné invalidity ve prospěch navrhovatele nic vytěžit z toho, že výplata dávky byla navrhovateli přezkoumávaným rozhodnutím zastavena až k datu 23. 10. 1988, tedy již za účinnosti nové právní úpravy sociálního zabezpečení, provedené zákonem č. 100/1988 Sb., jež nabyl účinnosti dnem 1. 10. 1988, jestliže jde zřejmě o nárok zaniklý za účinnosti předchozí právní úpravy (zákon č. 121/1975 Sb.).

Z uvedeného důvodu proto nepřichází při přezkoumání rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení ani v úvahu v tomto přezkumném řízení zabývat se tím, zda snad se zřetelem k ustanovení § 19 odst. 1 a 5 vyhlášky č. 149/1988 Sb., jež obsahuje z hlediska posouzení a zachování podmínky podstatného poklesu výdělku poněkud odchylnou úpravu, spočívající v úpravě výdělků o přepočítávací koeficient (srovnatelný výdělek), splňuje navrhovatel podmínku podstatného poklesu výdělku. Pokud by tedy, při zachování dalších podmínek nároku, navrhovatel z hlediska nyní platné právní úpravy splnil i podmínku podstatného poklesu výdělku, šlo by o nárok nově vzniklý, jenž by mohl uplatnit jen novou žádostí.

Věcně správné usnesení soudu prvního stupně bylo proto odvolacím soudem podle ustanovení § 219 o. s. ř. potvrzeno.

Účastníkům nebyla přiznána náhrada nákladů odvolacího řízení, poněvadž navrhovatel neměl s odvoláním úspěch a odpůrci náklady nevznikly (§ 142 odst. 1, § 224 odst. 1 a § 244 odst. 1 2) o. s. ř.).

Poznámky pod čarou:

1) nyní ve znění zákona č. 125/1990 Sb.; ve Slovenské republice jde o zákon č. 106/1988 Sb., nyní ve znění zákona č. 196/1990 Sb.

2) ve znění před účinností změny tohoto ustanovení zákonem č. 180/1990 Sb.